

Publicatie AGOS, Rijksdienst voor Ondernemend Nederland, wijziging productdossier BOB „FOIN DE CRAU”

Gelet op artikel 2 van het Instellingsbesluit Adviescommissie geografische aanduidingen, oorsprongsbenamingen en gegarandeerde traditionele specialiteiten maakt de Rijksdienst voor Ondernemend Nederland de volgende publicatie(s) in Publicatieblad C 359 van 30 september 2016 van de Europese Unie bekend.

Iedere natuurlijke of rechtspersoon die kan aantonen een rechtmatig belang te hebben in verband met door de Europese Commissie voorgenomen wijziging van bestaand productdossier(s), kan tot uiterlijk 30 november 2016 zijn bedenkingen daartegen kenbaar maken door middel van toezending van een gemotiveerde verklaring aan Rijksdienst voor Ondernemend Nederland, secretariaat AGOS, Postbus 93119, 2509 AC Den Haag

Bekendmaking van een wijzigingsaanvraag overeenkomstig artikel 50, lid 2, onder a), van Verordening (EU) nr. 1151/2012 van het Europees parlement en de Raad inzake kwaliteitsregelingen voor landbouwproducten en levensmiddelen

(2016/C 359/10)

Deze bekendmaking verleent het recht om op grond van artikel 51 van Verordening (EU) nr. 1151/2012 van het Europees parlement en de Raad bezwaar aan te tekenen tegen de wijzigingsaanvraag⁽¹⁾.

AANVRAAG TOT GOEDKEURING VAN EEN NIET-MINIMALE WIJZIGING VAN HET PRODUCTDOSSIER INZAKE BESCHERMDE OORSPRONGSBENAMINGEN/BESCHERMDE GEOGRAFISCHE AANDUIDINGEN

Aanvraag tot goedkeuring van een wijziging overeenkomstig artikel 53, lid 2, eerste alinea, van Verordening (EU) nr. 1151/2012

„FOIN DE CRAU”

EU-nummer: PDO-FR-02091 – 18.11.2015

BOB (X) BGA ()

1. Aanvragende groepering en rechtmatig belang

Comité du Foin de Crau
Adres: 10 rue Léo Lelée
13310 Saint-Martin-de-Crau
FRANKRIJK

Tel. +33 490472933

Fax +33 490474209

E-mail: comite@foindecrau.com

Het Comité du Foin de Crau bestaat uit de producenten van „Foin de Crau” en heeft daarom een legitiem belang bij het indienen van de aanvraag.

2. Lidstaat of derde land

Frankrijk

3. Rubriek van het productdossier waarop de wijziging(en) betrekking heeft/hebben

–	☐	Naam van het product
–	☒	Beschrijving van het product
–	☒	Geografisch gebied
–	☒	Bewijs van oorsprong
–	☒	Werkwijze voor het verkrijgen van het product
–	☐	Verband
–	☒	Etikettering

- ☒ Overige [controles, gegevens van de bevoegde autoriteiten en roestructuren, gegevens van de groepering, controles, verband]

4. Aard van de wijziging(en)

- ☐ Wijziging van een productdossier van een geregistreerde BOB of BGA die overeenkomstig artikel 53, lid 2, derde alinea, van Verordening (EU) nr. 1151/2012 niet als minimaal kan worden beschouwd.
- ☒ Wijziging van een productdossier van een geregistreerde BOB of BGA waarvoor geen enig document (of gelijkwaardig document) is bekendgemaakt, die overeenkomstig artikel 53, lid 2, derde alinea, van Verordening (EU) nr. 1151/2012 niet als minimaal kan worden beschouwd.

5. Wijziging(en)

Beschrijving van het product

De beschrijving van het product is herzien en aangevuld om het specifieke karakter van „Foin de Crau” te verduidelijken:

- De ongewijzigde kenmerken van de samenstelling van de flora zijn in deze rubriek nader aangeduid. Voorheen stonden deze kenmerken vermeld in de rubriek „Werkwijze voor het verkrijgen van het product”; nu wordt aangegeven dat „Foin de Crau” afkomstig is van natuurlijke, blijvende graslanden die uit twintig spontaan opgekomen voedergrassen bestaan.
- Conform de praktijk wordt ook aangegeven dat het hooi wordt verkregen door de gewassen op het land in de zon te laten drogen. De praktijk is niet veranderd, maar door deze precisering wordt drogen in een schuur uitgesloten; deze laatste methode zou ertoe leiden dat de specifieke kenmerken van het lokale klimaat niet worden benut.
- Er wordt vermeld dat het hooi op geen enkele manier door regenval is aangetast. Zo kan hooi van hoogwaardige kwaliteit worden gegarandeerd.
- Beschreven wordt hoe grof de strohalmen zijn. De halmen kunnen namelijk meer of minder grof zijn, afhankelijk van wanneer ze worden gemaaid. Of het hooi „bladloos” is, hangt eveneens af van het maaien en houdt verband met het meer of minder grove karakter van de halmen. De eerste snede levert bladloze, grove halmen op, maar de tweede en vooral de derde snede geven minder grove halmen met meer blad. Daarom wordt voorgesteld niet langer naar het „bladloze” karakter van het hooi te verwijzen. In de nieuwe voorgestelde formulering wordt rekening gehouden met de kenmerken van elke snede zonder de algemene wezenlijke kenmerken van „Foin de Crau” te wijzigen.
- De verwijzing naar de bijzondere rijkdom aan minerale zouten en energie van „Foin de Crau” wordt geschrapt, omdat deze niet gekoppeld is aan de omschrijving van de bijbehorende minimale waarden. Verder zijn de bijzondere smakelijkheid en verteerbaarheid van „Foin de Crau” moeilijk te meten, al worden deze door de gebruikers erkend. Daarom wordt in deze rubriek van het productdossier niet langer naar deze kenmerken verwezen. Het „smakelijke” karakter van het hooi houdt verband met de sterke geur en wordt nu vermeld in de rubriek „Verband met het geografische gebied” van het enig document en het productdossier.
- De wijzen waarop „Foin de Crau” bij de verkoop wordt aangeboden, zijn nader aangeduid (het hooi wordt in bundels bijeengebracht) en uitgebreid met de productie van hooi in zakken van maximaal 10 kg. Met deze zakken wordt voldaan aan de vraag van supermarkten en bouwmarkten, tuincentra, dierenwinkels en agrarische zelfbedieningszaken. De grootte van de zakken verschilt naargelang de vraag. Wanneer bundels „Foin de Crau” voor zakken worden bestemd, doet dat geen afbreuk aan de kwaliteit en kenmerken van het hooi, als er daarbij maar goed op wordt gelet dat het hooi dan nog steeds uit alle voor „Foin de Crau” specifieke florasoorten bestaat. De kwaliteit van het hooi wordt tevens gewaarborgd door het vochtgehalte van de bundels constant op maximaal 14% te houden en de bundels na de oogst ten minste zestig dagen op te slaan.

Geografisch gebied

Aan het afgebakende geografische gebied van „Foin de Crau” dat in eerste instantie in 1997 is goedgekeurd, zijn op verzoek van afzonderlijke hooiproducenten nieuwe delen toegevoegd van gemeenten die reeds tot het geografische gebied van „Foin de Crau” behoorden (Grans, Istres, Lamanon en Salon-de-Provence). Deze toevoeging is voorgesteld nadat men heeft onderzocht of deze nieuwe delen voldoen aan dezelfde afbakeningscriteria op het gebied van geologie, bodem, klimaat en flora als de rest van de oorsprongsbenaming.

Verder:

- wordt aangegeven dat „Foin de Crau” wordt geproduceerd in de vlakte van de Crau in het departement Bouches-du-Rhône;
- wordt vermeld dat het hooi in het geografische gebied wordt verpakt (dit geldt feitelijk voor de bundels, die tijdens de oogst worden bijeengebracht, maar ook voor het verpakken in zakken). Dat

het hooi in het geografische gebied in zakken wordt verpakt, wordt in het productdossier en het enig document gerechtvaardigd;

- wordt aangegeven dat de genoemde gemeenten slechts gedeeltelijk tot het geografische gebied behoren en dat de diensten van het Institut National de l'Origine et de la Qualité (INAO) op de gemeentehuizen van de betrokken gemeenten een grafisch document met daarop de grenzen van het geografische productiegebied hebben gededoneerd. Voor deze gemeenten kan, in overeenstemming met de INSPIRE-richtlijn, de cartografische zone-indeling op de website van de nationale bevoegde autoriteit worden ingezien;
- is in deze rubriek de term „grasland” overal vervangen door het meer geschikte „perceel”. De voorschriften voor de identificatie van de percelen waarop „Foin de Crau” wordt geoogst, zijn nader omschreven: deze identificatie vindt plaats op basis van de criteria die het nationale comité van het INAO op 23 april 1997 heeft vastgesteld. De lijst met de geïdentificeerde percelen en de identificatiecriteria kunnen bij de diensten van het INAO en de betrokken groepering worden ingezien.

Bewijs van oorsprong

De rubriek „Elementen waaruit blijkt dat het product uit het geografische gebied afkomstig is” is geconsolideerd; ze bevat nu met name de aangifteverplichtingen en de verplichte registers met betrekking tot de traceerbaarheid van het product en de follow-up van de productievoorwaarden. Daarnaast is deze rubriek uitgebreid en aangevuld met diverse bepalingen betreffende de registers en de aangifte-documenten waarmee de traceerbaarheid van de producten wordt gewaarborgd en kan worden nagegaan of de producten aan de eisen van het productdossier voldoen.

Werkwijze voor het verkrijgen van het product

- Beheer van het grasland: de lijst van de florasoorten waaruit „Foin de Crau” verplicht moet bestaan en die het grootste deel daarvan uitmaken, is nader uitgewerkt. De Latijnse namen waarmee deze soorten worden aangeduid, zijn toegevoegd. Bovendien is een lijst toegevoegd met soorten die, indien aanwezig, verhinderen dat het hooi de oorsprongsbenaming krijgt. Op die manier wordt het begrip „flora met een evenwichtige samenstelling” verduidelijkt en wordt gewaarborgd dat het hooi van de graslanden de vereiste kenmerken van het product met de oorsprongsbenaming heeft.
- Beplanting van het grasland: om het „natuurlijke” karakter van de graslanden van „Foin de Crau” te behouden, wordt vermeld dat het hooi pas vanaf het vijfde jaar na de beplanting de oorsprongsbenaming „Foin de Crau” kan krijgen.
- Irrigatie: de verplichting om de graslanden van maart tot oktober iedere acht tot twaalf dagen volgens een bepaald distributieschema te irrigeren, wordt geschrapt. Er moet namelijk niet systematisch worden geïrrigeerd; de bevoeiing is afhankelijk van de neerslag. Bovendien kan de producent het distributieschema niet zelf bepalen; de vakvereniging van irrigatiebedrijven waaronder hij valt, neemt hierover een besluit. Om „Foin de Crau” van hoge kwaliteit te blijven produceren, is het belangrijk oppervlakte-irrigatie, waarbij de graslanden onder water worden gezet, toe te passen; dit kan vanaf maart tot en met oktober gebeuren.
- Bemesting: voorgesteld wordt de doses minerale stikstof terug te brengen van zestig tot maximaal veertig eenheden per hectare. Uit de ervaring die gedurende meerdere jaren met de productie van het hooi met de oorsprongsbenaming is opgedaan, blijkt dat zestig eenheden minerale stikstof per hectare niet nodig zijn.
- Wijzigingen: de verwijzing naar de manieren en data waarop de mest wordt verspreid, en wel zodanig dat deze niet in het hooi is terug te vinden, wordt geschrapt omdat deze verspreidingsmethoden en -data niet in het productdossier worden beschreven en dus niet te controleren zijn. De eis dat in het hooi geen spoor van mest mag worden teruggevonden, blijft evenwel gehandhaafd. Bovendien zijn de voorwaarden voor de verspreiding en de controle op het gebruik van organische meststoffen van agrarische en niet-agrarische oorsprong aangeduid. Vermeld wordt dat „als organische meststoffen alleen compost of digestaat, mest, gier, drijfmest (van agrarische herkomst) en organische meststoffen van niet-agrarische oorsprong, type slib van afvalwater (of nevenproducten daarvan) en groenafval zijn toegestaan.” Verder wordt aangegeven: „de verspreiding van niet-agrarische meststoffen moet gepaard gaan met een analytisch onderzoek per perceel (vrachtwagen, tank enz.) van ziektekiemen, zware metalen en sporen van organische verbindingen die in de regelgeving worden genoemd. Verspreiding van organische meststoffen die niet van agrarische oorsprong zijn, is toegestaan op arealen van het bedrijf, mits deze stoffen direct in de grond worden ingebracht en de geldende regelgeving betreffende specifieke restricties (data, beschermde zones enz.) en hoeveelheden wordt nageleefd. Na verspreiding moet een latentieperiode van ten minste acht weken in acht worden genomen voordat hooien of grazen wordt toegestaan.” Via deze bepalingen kan elk risico op besmetting van het hooi door verontreinigende bestanddelen worden voorkomen.

- Oogst en opslag van het hooi: de bepaling „er wordt per jaar driemaal gemaaid” wordt gewijzigd en aangevuld.

De producenten krijgen de mogelijkheid om elk jaar een van de drie snedes door beweiding te vervangen. De productie van „Foin de Crau” en veeteelt (vooral van schapen) zijn nauw met elkaar verbonden. Eind februari laten de veehouders hun dieren na de derde snede op het zogenaamde nagras weiden, wat heilzaam is voor het onderhoud van de graslanden van de Crau. Wanneer er echter in bepaalde perioden van het jaar (voorjaar in de Crau of zomer op de alpenweiden) een tekort aan voedergrassen is, hebben de kudden alleen nog de mogelijkheid om op de graslanden van de Crau te grazen, ter vervanging van de eerste of derde snede. Hierdoor wordt de kwaliteit van de flora op de graslanden niet aangetast als de minimaal benodigde tijd tussen de sneden en de beweiding in acht wordt genomen. Het is van wezenlijk belang dat het gras voldoende kan groeien en dat de vereiste florasoorten zich optimaal ontwikkelen zonder dat ze te rijp worden waardoor afbreuk wordt gedaan aan de smakelijkheid van het hooi en het als voedergras minder waarde krijgt. Daarom wordt vermeld dat de eerste snede ten minste zestig dagen na de beweiding van het nagras plaatsvindt en dat de tijd tussen twee sneden veertig tot zestig dagen bedraagt.

Tevens wordt voorgesteld de oorspronkelijk vastgestelde uiterste termijnen voor de verschillende sneden, namelijk 31 mei, 25 juli en 30 september, waarop uitzonderingen konden worden gemaakt, te schrappen. De kwaliteit van het hooi wordt namelijk in de eerste plaats bepaald door de rijpheid van het gras. Hoe rijp het gras is, hangt weer af van de groeitijd. Daarom is het belangrijk dat de hand wordt gehouden aan de vastgestelde perioden tussen de verschillende sneden en tussen een snede en de beweiding(en). Wat betreft het drogen van het gemaaid gras wordt aangegeven dat dit volgens voorouderlijk lokaal gebruik op het land plaatsvindt. Drogen in een schuur is dus uitgesloten. Het gras kan op natuurlijke wijze worden gedroogd dankzij de weersomstandigheden ter plaatse (zon en wind). De bepaling dat het hooi na de eerste en de derde snede niet langer dan vijf dagen op het land mag blijven liggen en na de tweede snede niet langer dan drie dagen, wordt geschrapt omdat deze termijnen te willekeurig zijn. In de praktijk is de optimale droogtijd van het hooi op het land sterk afhankelijk van de weersomstandigheden. Een adequate inschatting van de droogtijd vereist dus vakmanschap van de producenten.

Om elke onduidelijkheid weg te nemen, wordt vermeld dat het hooi na droging op het land in bundels bijeen wordt gebracht. Er worden bepalingen over het bijeenbinden in bundels toegevoegd: om het product goed te identificeren, wordt het gras met tweekleurig touw, bestaande uit een witte streng en een rode streng, in bundels bijeengebracht en om de kwaliteit van het hooi te behouden, moet het dezelfde dag nog naar zijn opslagplaats worden vervoerd om te voorkomen dat het 's nachts vocht van de bodem opneemt, behalve wanneer er een krachtige mistral (droge en sterke noorden-/noordwestenwind) waait; in dat geval kunnen de bundels 's nachts op het land blijven liggen.

Om elke onduidelijkheid over de opslagomstandigheden weg te nemen, wordt de bepaling „het hooi wordt in een loods opgeslagen en moet vrij blijven van de vloer en de wanden van deze loods” als volgt gewijzigd: „het hooi wordt in een loods opgeslagen waarbij elk contact met het vocht van de vloer en van de wanden wordt vermeden”. De vloer en de wanden van de loods hoeven namelijk niet per se van isolerend materiaal te zijn gemaakt. Verder wordt deze bepaling aangevuld met de vermelding dat zij geen betrekking heeft op de verkoop „op het land” of „vanaf de kar”, waarbij het hooi zeer snel na het bijeenbinden in bundels op het land wordt verkocht.

Productieopbrengst

De totale maximale productieopbrengst van het hooi wordt vastgesteld op 11 ton per hectare grasland, omdat proefondervindelijk is vastgesteld dat bij deze opbrengst de kwaliteit van het product gewaarborgd blijft. Overigens wordt hiermee tevens beoogd om de controles voor traceerbaarheid en hoeveelheden te vergemakkelijken. Deze opbrengst vormt namelijk een van de kenmerken van „Foin de Crau”. Op graslanden van een andere geografische oorsprong liggen de opbrengsten doorgaans hoger. Door de opbrengst te beperken, is het bovendien mogelijk zich te houden aan de voorgeschreven doses stikstof. Als er te veel stikstof wordt toegediend, kunnen de kenmerken van de flora in het hooi worden gewijzigd. Ook wordt aangegeven dat voor de berekening van deze opbrengst wordt gekeken naar alle geïdentificeerde percelen van het bedrijf dat het hooi met de oorsprongsbenaming produceert.

Verpakking van het hooi: zoals hierboven bij de gewijzigde beschrijving van het product en de aanbiedingsvormen ervan werd aangegeven, bestaat er een mogelijkheid om het hooi met de oorsprongsbenaming „Foin de Crau” in zakken te verkopen. Om ervoor te zorgen dat het hooi dat op deze wijze op de markt wordt gebracht, de verlangde kwaliteit blijft behouden, worden er bijzondere voorwaarden aan de verpakking in zakken gesteld. Het gaat er daarbij om de stabiliteit van het verpakte product te garanderen en elk risico op aantasting of fermentatie uit te bannen. Het hooi moet voldoende droog en volledig rijp zijn, voordat het in zakken wordt gedaan. Daarom moet het gebruikte hooi een vochtgehalte van ten hoogste 14% hebben en na de oogst ten minste zestig dagen in de opslag hebben gelegen. Verder wordt, om verandering van de kenmerken van het product in de loop der tijd te voorkomen, vermeld: „De zakken worden opgeslagen op een plek die vrij is van vocht en waar het daglicht niet kan binnendringen. De zakken hooi kunnen niet langer onder de BOB „Foin de

Crau" in de handel worden gebracht vanaf het moment dat er zes maanden zijn verstreken na de verpakking van het hooi in de zakken." Om te waarborgen dat het product tot aan de eindgebruiker kan worden getraceerd, wordt voorgesteld dat de zakken worden gesloten „door middel van een verzegeling die na opening verbroken wordt”.

Verder wordt „Foin de Crau" in het geografische gebied van de oorsprongsbenaming in zakken verpakt. Dat gebeurt door de marktdeelnemers in deze sector. Deze verplichting heeft een tweeledig doel: de kwaliteit bewaren en de geografische oorsprong van de BGA „Foin de Crau" garanderen. Wat betreft de kwaliteit gaat het er vooral om de karakteristieke samenstelling van de flora in stand te houden. Om het hooi in zakken te doen, moeten er verschillende handelingen worden verricht (het koord om de bundel dat tevens ter identificatie dient, verwijderen, de bundel losmaken). Het gevaar bestaat dat bepaalde soorten dan uit de bundel vallen (lichtere soorten zoals klavers kunnen tot stof worden verpulverd en op de grond vallen wanneer de bundel wordt losgemaakt en aan een blazer wordt blootgesteld), waardoor de kenmerken van de halmen waaruit het hooi bestaat, veranderen (te veel stof). Om te controleren of het eindproduct aan de voorschriften voldoet, met name de aanwezigheid van de karakteristieke florasoorten, is het vakmanschap van de marktdeelnemers in deze sector nodig. En door de geografische oorsprong van het product te waarborgen, wordt het risico op vervanging of vermenging van het product met hooi van een andere geografische oorsprong beperkt. Dit risico kan namelijk toenemen door het hooi in zakken te doen.

Etikettering

De voor de oorsprongsbenaming specifieke vermeldingen op het etiket zijn in overeenstemming gebracht met de bepalingen van Verordening (EU) nr. 1151/2012 en gepreciseerd met het oog op de nieuwe aanbiedingsvorm van „Foin de Crau", namelijk voor de verkoop in zakken. Het BOB-symbool van de Europese Unie en de vermelding „appellation d'origine protégée" (beschermde oorsprongsbenaming) behoren tot de verplichte aanduidingen op het etiket van het product met de oorsprongsbenaming „Foin de Crau".

Overige

- In het licht van ontwikkelingen in de nationale wet- en regelgeving is de rubriek „Nationale eisen" gegoten in een tabel met de belangrijkste te controleren parameters, de referentiewaarden en de evaluatiemethode.
- Rubriek „Verwijzingen betreffende de controlestructuren" en rubriek „Bevoegde dienst van de lidstaat" en gegevens van de groepering: de naam en gegevens van de officiële controlestructuren en de gegevens van de groepering zijn bijgewerkt.
- Bewijs van oorsprong: de gegevens betreffende de historie van de benaming zijn uit deze rubriek geschrapt en voor een deel overgebracht naar de rubriek „Verband met het geografische gebied".
- Verband: zonder aan het fundament daarvan te tornen, wordt het nauwe verband tussen de productie van „Foin de Crau" en de veeteelt expliciet gemaakt door te vermelden dat de productie van het hooi in drie sneden kan plaatsvinden, al naargelang de behoefte in combinatie met een of twee beweidingen, waarbij geen afbreuk wordt gedaan aan de kwaliteit of de kenmerken van „Foin du Crau".

ENIG DOCUMENT

„FOIN DE CRAU"

EU-nummer: PDO-FR-02091 – 18.11.2015

BOB (X) BGA ( )

1. Naam/namen [van de BOB of de BGA]

„Foin de Crau"

2. Lidstaat of derde land

Frankrijk

3. Beschrijving van het landbouwproduct of levensmiddel

3.1. Productcategorie

Categorie 2.9. Hooi

3.2. Beschrijving van het product waarvoor de in punt 1 vermelde naam van toepassing is

„Foin de Crau” is afkomstig van natuurlijke, blijvende graslanden die uit twintig spontaan opgekomen voedergrassen bestaan (grassen, peulgrassen, composieten en andere). Het bestaat voornamelijk uit Frans raaigras (*Arrhenatherum elatius* P. Beauv. ex J. Presl & C. Presl), kropaar (*Dactylis glomerata* L.), rode klaver (*Trifolium pratense* L.) en witte klaver (*Trifolium repens* L.).

„Foin de Crau” wordt op het land in de zon gedroogd. Het is op geen enkele manier door regenval aangetast. Het heeft een kenmerkend uiterlijk, dat samenhangt met meer of minder grove groene halmen en een sterke geur als van bloemen.

„Foin de Crau” wordt te koop aangeboden in bundels of in zakken (maximaal 10 kg).

3.3. Diervoeders (alleen voor producten van dierlijke oorsprong) en grondstoffen (alleen voor verwerkte producten)

–

3.4. Specifieke onderdelen van het productieproces die in het afgebakende geografische gebied moeten plaatsvinden

Alle handelingen vanaf de productie van het hooi tot en met het drogen ervan vinden plaats binnen het afgebakende geografische gebied.

3.5. Specifieke voorschriften betreffende het in plakken snijden, het raspen, het verpakken enz. van het product waarnaar de geregistreerde naam verwijst

Volgens gebruik wordt het hooi nadat het gemaaid is en op het land in de zon is gedroogd, in bundels verpakt met het rode en witte touw dat ter identificatie van „Foin de Crau” dient.

Het hooi dat in zakken moet worden gedaan, is afkomstig uit bundels waarvan het vochtgehalte op maximaal 14% is vastgesteld en die na de oogst ten minste zestig dagen zijn opgeslagen.

De zakken worden gesloten door middel van een verzegeling die na opening verbroken wordt.

De zakken worden opgeslagen op een plek die vrij is van vocht en waar het daglicht niet kan binnendringen. De zakken hooi kunnen niet langer onder de BOB „Foin de Crau” in de handel worden gebracht vanaf het moment dat er zes maanden zijn verstreken na de verpakking van het hooi in de zakken.

De verpakking van de bundels in zakken vindt plaats in het geografische gebied. Deze verplichting wordt gerechtvaardigd door het streven de kwaliteit en de geografische oorsprong van de BGA „Foin de Crau” te veilig te stellen: behoud van de kenmerken van het product en vooral van de in 3.2 genoemde florasoorten. Om het hooi in zakken te doen, moeten er verschillende handelingen worden verricht. Het gevaar bestaat dat bepaalde soorten dan uit de bundel vallen (lichtere soorten zoals klavers kunnen tot stof worden verpulverd en op de grond vallen wanneer de bundel wordt losgemaakt en aan een blazer wordt blootgesteld), waardoor de kenmerken van de halmen waaruit het hooi bestaat, veranderen (te veel stof). Tevens moet worden gecontroleerd wat het vochtgehalte van het hooi in de zakken is en of het hooi na de oogst lang genoeg is opgeslagen. Dat is nodig om te waarborgen dat het hooi voldoende rijp is en dat het product dus onder optimale omstandigheden kan worden bewaard.

Om te controleren of het eindproduct aan de voorschriften voldoet, met name wat betreft de florasoorten, is het vakmanschap van de marktdeelnemers in deze sector nodig. Zij hebben een gedegen kennis van de kenmerken en specifieke eigenschappen van het product.

Door de geografische oorsprong van het product te waarborgen, wordt het risico op vervanging of vermenging van het product met hooi van een andere geografische oorsprong zo veel mogelijk beperkt. Dit risico neemt namelijk toe door het hooi in zakken te doen (verwijdering van het touw om de bundel dat tevens ter identificatie dient, het losmaken van de bundel).

3.6. Specifieke voorschriften betreffende de etikettering van het product waarnaar de geregistreerde naam verwijst

De bundels „Foin de Crau” worden aangeboden met tweekleurig touw (rood en wit).

Elke handelspartij hooibundels gaat vergezeld van een leveringsbon met daarop:

- de oorsprongsbenaming „Foin de Crau”, gevolgd door de vermelding „appellation d’origine protégée” (beschermde oorsprongsbenaming),
- het BOB-symbool van de Europese Unie,
- het identificatienummer van de marktdeelnemer,
- het bonnummer,
- het jaar en nummer van de snede.

Op de etiketten van de zakken staat:

- de oorsprongsbenaming „Foin de Crau”, gevolgd door de vermelding „appellation d’origine protégée” (beschermde oorsprongsbenaming),
- het BOB-symbool van de Europese Unie.

De oorsprongsbenaming „Foin de Crau”, gevolgd door de vermelding „appellation d’origine protégée” (beschermde oorsprongsbenaming), moet op de begeleidende documenten en facturen worden aangebracht.

4. Beknopte beschrijving van het afgebakende geografische gebied

„Foin de Crau” wordt geproduceerd in de vlakte van de Crau (departement Bouches-du-Rhône). De vlakte van de Crau, de oude stenige delta van de Durance, wordt in het noorden door de Alpilles begrensd, in het oosten door de heuvels van Salon-de-Provence en de Étang de Berre, en in het westen door de Grand Rhône.

Het productiegebied van „Foin de Crau” omvat delen van het grondgebied van de volgende gemeenten in het departement Bouches-du-Rhône: Arles, Aureille, Eyguières, Fos-sur-Mer, Grans, Istres, Lamanon, Miramas, Mouries, Saint-Martin de Crau, Salon-de-Provence.

5. Verband met het geografische gebied

De streek „La Crau” is een driehoekig gebied van meer dan 51.000 ha binnen het departement Bouches-du-Rhône. Zij strekt zich uit van Arles in het noordwesten en Lamanon in het noordoosten tot Istres en Fos-sur-Mer in het zuiden. Zij wordt in het noorden begrensd door de Marais des Baux, de Costière de Malacarcia en de Alpilles, in het oosten door de heuvels uit het Mioceen van Salon-de-Provence, Grans, Miramas, Istres en Fos-sur-Mer en in het westen door de moerassen aan de linkeroever van de Grand Rhône. Zij bestaat uit de oude bergstroombeding van de Durance en vormt een met rolstenen bedekte, woestijnachtige vlakte.

De bodems zijn rode bodems of stenige bruine bodems op een korst die zich op een diepte van enkele centimeters tot een meter bevindt. Deze bodems bestaan voor een groot deel uit (rivier)stenen en verder uit leem en klei. Ze zijn in sterke mate ontkalkt en aan de oppervlakte enigszins gealkaliseerd. De kiezels van de Crau omvatten een waterhoudende laag die grotendeels (voor 70%) door de irrigatie van de graslanden wordt gevoed.

Het mediterrane klimaat wordt gekenmerkt door zachte winters, droge en warme zomers, een harde wind en vrijwel geen neerslag van april tot oktober. Het waait er hard, en dat geldt vooral voor de mistral. Het aantal zonuren is bijzonder groot. Het verdampingsmechanisme is dan ook zeer sterk. De productie van „Foin de Crau” houdt nauw verband met de veeteelt en irrigatie. De aanwezigheid van natuurlijke, blijvende graslanden in de Crau is te danken aan de ontwikkeling van de irrigatie vanaf de zestiende eeuw. Van 1554 tot 1559 legde Adam de Craponne een kanaal aan waarmee het water van de Durance naar Salon, Eyguières en Istres werd gevoerd. De waterbevoorrading van alle kanalen van de Basse Durance en vooral van de Crau kon echter pas gereguleerd worden vanaf januari 1955 toen met de aanleg van de stuwdam van Serre-Ponçon en de waterkrachtcentrales in de Durance werd begonnen. Sinds die datum kent de Crau een regelmatig watertoevoer.

In 1890 schreef Eugène Risler, docent en directeur van het Institut National Agronomique te Parijs in zijn boek „Géologie agricole” (Paris, Berger-Levrault et Cie, librairie agricole): „De aanleg van deze beide kanalen (Craponne en Alpines) had grote gevolgen. De hoeveelheid cultuurgrond is daardoor met bijna 20.000 ha toegenomen. Op de bevoeide grond, die door opeenvolgende beslibbingen is gevormd, zijn prachtige graslanden ontstaan die zonder problemen 10000 tot 11.000 kg droog hooi per hectare opleveren. Deze weilanden worden driemaal gemaaid. Dat levert telkens een aromatische hooi op die in de Provence zeer wordt gewaardeerd, plus nagras dat in de winter door schapen wordt beweide.”

Reeds een aantal eeuwen zijn de landbouwers met het oog op het waterbeheer in verschillende organisaties verenigd. De bevoeiing van de graslanden vindt plaats door oppervlakte-irrigatie, waarbij het land meerdere uren onder water wordt gezet, volgens een distributieschema dat meestal door de kanaalwachters („eygadiers”) wordt vastgesteld.

Om de evenwichtige samenstelling van de flora op de graslanden in de Crau te behouden, is het belangrijk dat de stikstofbemesting op de juiste wijze plaatsvindt. Het gebruik van stikstof wordt beperkt. Te veel stikstof kan namelijk bevorderlijk zijn voor de ontwikkeling van bepaalde grassen ten koste van Frans raaigras.

Na het maaien laat men het hooi gedurende enkele dagen op natuurlijke wijze in de zon op het land drogen, afhankelijk van de weersomstandigheden (zon, wind).

Vervolgens wordt het hooi op het land in bundels bijeengebonden en, behalve in geval van verkoop „op het land” (of „vanaf de kar”), op de dag van de oogst of de dag erna op een beschutte plek opgeslagen om het tegen regen en vocht te beschermen. Door deze wijze van bewaren kan ook een goede fermentatie (rijping) van het hooi op gang komen.

Vanouds trekken herders met hun kuddes door de vlakte van de Crau, wat ze in de zomer soms combineren met een trek door de Alpen. De dieren (schapen, runderen, paarden) beweiden het nagras na de derde hooisnede. Zij verlaten eind februari de graslanden van de Crau. Bij een tekort aan

voedergewassen waardoor er in het voorjaar te weinig in de „coussouls” van de Crau en de velden kan worden gegraasd, is beweiding van de bevroede graslanden de enige oplossing om de kudde te voeden. De producenten kunnen dan de eerste hooisnede door beweiding vervangen. Wanneer er op de alpenweiden niet voldoende voedergewassen zijn, keren de schapen begin september terug. Op dat tijdstip van het jaar hebben de schapen dan alleen nog de mogelijkheid om op de graslanden van de Crau te grazen, ter vervanging van de derde hooisnede. Zo kan de productie van „Foin de Crau” in twee of drie sneden plaatsvinden, al naargelang de behoefte, zonder afbreuk te doen aan de kwaliteit van de flora in het hooi, als de minimaal benodigde tijd tussen de sneden en de beweiding in acht wordt genomen.

„Foin de Crau” onderscheidt zich van hooi van een andere geografische oorsprong door de specifieke samenstelling van de flora. Het bestaat gemiddeld uit twintig spontaan opgekomen voedergewassen (grassen, peulgewassen, composieten en andere) en wordt vooral gekenmerkt door de stelselmatige aanwezigheid van Frans raaigras (*Arrhenatherum elatius* P. Beauv. ex J. Presl & C. Presl), kropaar (*Dactylis glomerata* L.), rode klaver (*Trifolium pratense* L.) en witte klaver (*Trifolium repens* L.). Het hooi wordt op natuurlijke wijze in de zon gedroogd. Het ontleent zijn faam aan de aangename geur die het zeer smakelijk maakt. „Foin de Crau” is een uitgelezen voedingsmiddel voor renpaarden en voor melkkoeien, -schapen en -geiten; het staat erom bekend dat het de productie bevordert van melk die rijk is aan vetten.

De eigenschappen van „Foin de Crau” zijn het resultaat van talrijke factoren die op elkaar inwerken: natuurlijke omgeving (klimaat, bodem) en menselijke factoren (irrigatie, productietechnieken, rol van de kudden, methoden voor het oogsten en bewaren). Dankzij de bevoeiing met het water van de Durance kon de vlakte van de Crau optimaal in cultuur worden gebracht. Deze watertoevoer is nodig gedurende de droge periode van april tot oktober. Door het land via oppervlakte-irrigatie onder water te zetten, kunnen de graslanden op de juiste wijze worden bemest, wordt er kalk aan de bodems toegevoegd en worden de stenige bodems dankzij de afzetting van leem beslibt.

Dikwijls waait de mistral in het mediterrane klimaat. Doordat er van april tot oktober vrijwel geen regen valt, wordt het hooien gemakkelijker. Dankzij de mistral, een droge wind, wordt de droogtijd van het hooi verkort, waardoor ultraviolette straling slechts een beperkte invloed op de voedingsstoffen van het hooi heeft.

Eind februari verlaten de kudden de graslanden van de Crau zodat het gras vóór de eerste snede kan groeien. Deze beweiding is heilzaam voor het onderhoud van de graslanden.

De evenwichtige specifieke flora van de natuurlijke, blijvende graslanden van de Crau wordt verkregen en in stand gehouden door de interactie van de volgende eeuwenoude productiemethoden: irrigatie, juiste wijze van bemesting, een combinatie van hooien en grazen. De kwaliteit van het hooi blijft behouden door snelle opslag op een vochtvrije plek tot het moment van verkoop.

Verwijzing naar de bekendmaking in het productdossier

(Artikel 6, lid 1, tweede alinea, van de onderhavige verordening)

https://info.agriculture.gouv.fr/gedei/site/bo-agri/document_administratif-a8a6d6ad-8ae0-488f-be94-22573ca44ae8/telechargement

(¹) PB L 343 van 14.12.2012, blz. 1.